Nr. 14. **Jüdische Volksstimme.** I. Jahrgang.

יידישע פאלקסשטיממע

ארגאן פיר דיא אינטערעססען דעם יידישען פאלקעס.

ערשיינט אם 5., 15. אונד 25. יעדעס מאנאטס.

פראנומעראציאן.
אים אינלאנדע:
גאנציאהריג — .8 קראנען
1/2 יאהריג — .4 "
1/4 יאהריג 2.50 "
אים אויסלאנדע:
גאנציאהריג — .10 פראנק
1/2 יאהריג — .5 "
1/4 יאהריג — .3 "
פעראיינע, קולטוסגעמיינדען אונד קארפאראציאנען אום 1/3 ביללינגער.

אננאנסען ווערדען מיט 50 העללער פער צווייםאל געשפאלטענע פעטיטצייל בערעכנעט.
בייל אגען נאך איבעראיינקאממען.
בריעפע אונד געלדזענדונגען זינד צו ריכטען אן דיא
Redaction der
Jüdischen Volksstimme
Krakau, Grodgasse 62.

מאטטא: פאלקסשטיממע איזט גאטטעס שטיממע!

קראקויא, ו׳ סיון תרנ״ט. | הערויסגעבער אונד רעדאקטער: י. קרעפפעל. | Krakau, 15. Mai 1899.

אינפאלגע דעס שבועות-פעסטעס ערשיינט דיא הייטיגע נוממער אין קליינערעם אומפאנגע אלס געוואהנליך.

זינד וויר שוטצלאז?

פאן דר. י. הירשזאהן.

ווידער געלאנגען טרויריגע הילפערופע אן אונזער אהר, ווידער ברינגט דיא יידישע פרעססע שפאלטענלאנגע בעריכטע איבער יודענעלענד, יודענפערפאלגונגען, יודענקצעססע, פאלשע געריכטע אונד בלוטרינסטיגע דראהונגען געגען יודען — ניכט נור אויס מאראקקא, פערזיען, רומאניען אונד אנדערען אזיאטישען אדער האלבאזיאטישען לאנדערן — אויס אונזערעם ליעבען אסטעררייך געיאנגען דיעזע רופע אן אינז. אין דיעזעם שטאאטע, דער טראטץ אללער פארגאנגע דער לעטצטערען יאהרען דאך ניכט אין דער קולטור זא וויט צוריקקגעבליעבען איזט, געשיעהט דאז אללעס: יודענעלענד אין באריסלאוו, יודענקצעססע אין נאכאד, ריטואלמארכען אין פאלנא אונד וויסטע דראהונגען אים הערצען דעם רייכעס, אין דער רייכסהויפט- אונד רעזידענץ-שטאדט וויען. אונד דיא רעגיערונג, דיא בעהארדען, ריהרען קיינע האנד, אום דיעזען צושטאנדען אבצוהעלפען. אין באריסלאוו איזט עס יא געראדע דיא רעגיערונג, וועלכע דיא נייען בערגפאליצייא-פארשריפטען, דיא זא פיעל אונהייל אונד יאממער אים געפאלגע האבען, ערלאססען אונד טראטץ אללעם אויפרעכט ערהאלט; אין נאכאד שיעבט דיא געמיינדע דיא שולד אויף דיא שענדארמעריע, דיא שענדארמעריע אויף דיא געמיינדע-פערוואלטונג — אונד דיא ארמען געפלינדערטען יודען האבען דאז נאכזעהען, דענן דיא געמיינדע איזט איבער איהר אנזוכען אום שאדענערזאטץ האהניש צור טאגעסארדנונג איבערגעגאנגען; צום שאדען האבען זיא נאך דען שפאטט. אין פאלנא ווירד פארטוואהרענד פאן איינעם ריטואלמארד געשפראכען, ווערדען דיא אונזיננינגסטען מארכען געגען דיא יודען פערברייטעט, ווירד איינע אונערהארטע העטצע בעטריעבען, אהנע דאס פאן שטאאטסוועגען אין אירגענד וועלכער וויזע דאגעגען איינגעשריטטען ווערדע. אם ארגסטען געהט עס אין וויען צו, ווא דיא אנטיסעמיטען, מיססגעשטיממט איבער איהרע פארטוואהרענדען מיססערפאלגע אונד ניעדערלאגען, איהרע גאנצע וואוטה אויף דיא יודען אויסלאססען. אלס דער אבערסטע פערוואלטונגס-געריכטסהאף אי ער בעשווערדע דעם געמיינדעראטהעס ברוננער דיא בעקאננטע ענטשיידונג געפאללט האט, דאס דיא געמיינדע פיר קירכענבויא קיינע סובווענציאנען ערטהיילען דארף, דראהטע דער געמיינדעראטה אונד לאנדעסאויסשוססבייזיטצער לעאפאלד שטיינער דען יודען אין אפפענטליכער זיטצונג, עס קאננטען דיא „נאכאדער געבריכע“ אויך אין וויען איינגעפיהרט ווערדען אונד דיעזע אפפענע דראהונג בליעב אונגעזיהנט אונד אהנע ענערגישע אבוועהר זייטענס דער מאססגעבענדען פאקטארען. דאדורך שוואלל דען „הערערען פאן וויען“ דען קאמם, זיא גלויבען איין פריווילעגיאום צו בעזיטצען, געגען דיא יודען זיך אללעס ערלויבען צו דירפען, אונד אלס דיעזעלבע אנגעלעגענהייט אין דעם ניעדעראסטערייכישען לאנדטאגע צור שפראכע קאם, דא ערגאסס זיך דיא וואוטה דער אנטיסעמיטען וויא איין לאוואשטראם איבער דיא הייפטער דער יודען. דיא אבגעארדנעטען דר. לועגער אונד דר. שייכער איבערבאטען זיך איינאנדער אין דען בלוטרינסטיגסטען דראהונגען געגען דיא יודען. „דיא ענטשיידונג דעס געריכטסהאפעס ווירד פיר דיא יודען איין מאסקויא זיין, אין דאז זיא פערבראננט ווערדען — ריעף דר. שייכער — איין בערעזינא, אין דעם זיא ערטרינקען ווערדען“. אונד אין אהנליכעם זיננע שפראכען אויך אללע זיינע שפיעססגעזעללען פאן דר. לועגער ביז שניידער אונד גרעגאריג. דער לאנדמארשאלל אונד דער שטאטטהאלטער הארטען רוהיג צו, אהנע איין ווארט דער ענטגעגנונג, אהנע איין ווארט דער אבוועהר צו פינדען. ערסט איניגע טאגע שפאטער, אלס דער לאנדמארשאלל פאם רעפערענטען דעס געריכטסהאפעס צום דועלל געפארדערט ווארדע, וויל ער צוגעלאססען האט, דאס דיא ריכטער אין אונפלאטהיגסטער וויזע בעשימפפט ווארדען, ראפפטע זיך דער מוטהיגע לאנדמארשאלל אויף — אונד ערטהיילטע דען אבגעארדנעטען לועגער אונד שייכער איינען ארדנונגסרוף. דא דיא ליבעראלען וועגען דער שימפפליכען בעהאנדלונג דער אפפאזיציאן זייטענס דעם לאנדמארשאלל-שטעללפערטרעטערס שטראבאך זיך אן דען פערהאנדלונגען דעס לאנדטאגעס ניכט בעטהייליגען, בליעבען דיעזע דראהונגען געגען דיא יודען אהנע יעדע צוריקקווייזונג.

אום דיא צוריקקווייזונג האנדעלט עס זיך אונז אויך ניכט. זיא האטטע פיר אונז אים גינסטיגסטען פאללע נור

Hiezu eine Beilage: „JERUSALEM“ Nr. 4.

איינע מאָראַלישע בעדייטונג פֿאַן צווייפֿעלהאַפֿטעם ווערטה; דאַמיט וואָרע אונז אויך ניכט געדיענט. אבער דיא טהאַטזאַכע, דאַס ניכט איינמאַל איינע זאָלכע ערפֿאָלגטע, דאַס דער שטאַטטהאַלטער, דער לאַנדמאַרשאַלל אַלל דיעזע דראָהונגען, דיא דאָך בייא דעם בעריכטיגטען כאַראַקטער דער אַנטיסעמיטען לייכט צור טהאַט ווערדען קאָננען, רוהיג צוהאָרטען, אָהנע דען מונד צו אָפֿפֿנען, דיעזע טרויריגע טהאַטזאַכע איזט עס, דיא דיא פֿראַגע: „זינד וויר שוטצלאָז? אים פּאָזיטיווען זיננע בעאַנטוואָרטעט.

יאַ, וויר זינד **שוטצלאָז**. וויר האַבען פֿאָן קיינער זייטע אויף שוטץ אונד הילפֿע צו רעכנען. ניעמאַנד ווירד איינען פֿינגער ריהרען, אום אונהייל פֿאָן אונז אַבצואווענדען. ערסט ווענן עס צו שפּעט ווירד, דאַנן ערפֿאָלגט אירגענד איינע מאַססרעגעל, אום דיא עהרע דעם שטאַאַטעס צו רעטטען, אום דען געזעטצען, וועניגסטענס דער פֿאָרם נאַך, געלטונג צו פֿערשאַפֿפֿען. נאָך אונד נאָך געלאַנגען וויר צור איבערצייגונג, דאַס וויר פֿאָן קיינער זייטע שוטץ אונד הילפֿע צו ערוואַרטען האַבען, דאַס וויר נור אויף אונז זעלבסט אַנגעוויעזען זינד, ווענן וויר אונזערע אינטערעססען אין געניגענדעם מאַססע געוואַהרט וויססען וואָללען.

דאַז וואָרטכען „וואָללען", מיט דעם וויר דען פֿריהערען זאַטץ שליעססען, איזט נור אללצו געאייגנעט, קאָפּפֿשיטטעלן צו עררעגען. וועלכעס פֿאָלק וויל ניכט, דאַס זיינע אינטערעססען געוואַהרט ווערדען זאָללען? אַלליין, דעם קעננער דער פֿערהעלטניססע ערשיינט דיא זאַכע ניכט זאָ אונבעגרייפֿליך. דענן דאַז פֿאָרגעהען דער יודען שיינט ליידער גאַר ניכט דאַרויף הינצואווייזען, דאַס זיא איהרע לאַגע פֿערבעססערן וואָללען. ווענן איין וויענער בלאַטט בייא דער בעשפּרעכונג דער פֿאָרגאַנגע אים לאַנדטאַגע אַנלאַססליך דער דעבאַטטע איבער דיא ענטשיידונג דעם פֿערוואַלטונגסגעריכטסהאָפֿעס פֿאָן איינעם „טויבען" לאַנדמאַרשאַלל אונד איינעם „שטוממען" שטאַטטהאַלטער שפּראַך — וויל נאָמליך ערסטערער דיא בעשימפּפֿונגען אונד דראָהונגען ניכט האָרען וואָללטע אונד דער לעטצטערע דאַגעגען קיין אַבוועהרוואָרט פֿאַנד — זאָ קאָננען וויר אויך פֿאָן „בלינדען" יודען שפּרעכען. דיא יודען וואָללען ניכט נור ניכט האָרען, זאָנדערן אויך ניכט זעהען — נאָך איממער גיבט עס יודען, דיא הילפֿע פֿאָן אַנדערוואָרטס ערוואַרטען; זיא זינד טויב אונד בלינד פֿיר דיא פֿאָרגאָנגע, דיא זיך פֿאָר איהרען אויגען אַבשפּיעלען, זיא שטעקקען דען קאָפּף אין דען זאַנד אונד געבען זיך איללוזיאָנען הין — אונד וואָללען בייא אַלל דעם אַלס „פּאָליטיקער" געלטען... זייט יאַהרען ערטאָנט דער רוף נאָך שאַפֿפֿונג איינער „**יידישען אָרגאַניזאַציאָן**", אָהנע דאַס דיעזע היילברינגענדע אידעע צור טהאַט וואָורדע. אַללע וועלט אָרגאַניזירט זיך געגען דיא יודען — נור דיא יודען זעהען מיססיג צו, אַלס אָב עס זיא גאַר ניכט אַנגינגע, אַלס אָב עס זיך ניכט אום איהרע עהרע אונד נאַמען, אום איהר האַב אונד גוט, יאַ אום איהר לעבען אונד איהרע פֿאָרטעקסיסטענץ האַנדעלן ווירדע.

„**זינד וויר שוטצלאָז?" — יאַ! זאָלאַנגע וויר שוטץ אונד הילפֿע פֿאָן אויססען ערוואַרטען**, זאָלאַנגע וויר אונז אַן דיא ראָקקשאָססע אַנדערער פּאַרטייען אָדער פּערזאָנען האַנגען אונד איינען פֿרעמדען קאַררען ציעהען, פֿיר אַנדערע דיא קאַסטאַניען אויס דעם פֿייער האָלען — **וויר זינד אַבער ניכט שוטצלאָז, ווענן וויר עס פֿערזוכען, אויף אייגענען פֿיססען צו שטעהען, אונד זעלבסט צו העלפֿען**. דאַז יודענטהום האַט איינע אונפֿערוויסטליכע אונד אונצערשטאָרבאַרע לעבענסקראַפֿט, דיא אַללען אַנשטירמען טראָטצט, נור מוסס מאַן עס פֿערשטעהען, דיעזע קראַפֿט ריכטיג צו פֿערווענדען. דיא יודען זינד נור דאַנן שטאַרק, ווענן זיא **אַלליין** זינד, ווענן זיא ניכט איהרע קראַפֿטע אים דיענסטע אַנדערער פּאַרטייען צערשפּליטטערן. ערנסט איזט דיא צייט, אין דער וויר לעבען, טרויריג זינד דיא ערפֿאַהרונגען, דיא וויר געמאַכט אונד מאַכען, דאַרום ערגעהט אַן אַללע יודען דער רוף: וועססען הערץ פֿיר זיין פֿאָלק וואַרם שלאָגט, ווער דיא נאָטהלאַגע זיינער ברידער פֿערבעססערן וויל, דער שטרעבע דאַהין, דאַס אין אָסטעררייך ענדליך איינמאַל איינע יידישע אָרגאַניזאַציאָן געשאַפֿפֿען ווערדע. דרויססען היילט דער שטורם געוואַלטיג — דאַרום: **אַללע מאַנן אַן באָרד!**

דיא יודען האַבען אין דער צווייטען העלפֿטע דיעזעס יאַהרהונדערטס גאַר מאַנכע פֿערזוכע געמאַכט, אום איהרע לאַגע צו פֿערבעססערן; אַללע דיעזע פֿערזוכע האַבען זיך אַלס אונפּראַקטיש, אוננוטצליך, יאַ געראַדעצו שעדליך ערוויעזען. דורך דיעזע ערפֿאַהרונגען געוויטציגט, מאָגען זיא עס איינמאַל מיט איינער יידישען אָרגאַניזאַציאָן פֿערזוכען — האָפֿפֿענטליך ערלעבען זיא דאַ קיינע ענטטיישונג מעהר. דאַנן ווערדען דיא יודען ניכט מעהר שוטצלאָז זיין.

דאַז עלענד אין באָריסלאַוו.

דאַז עלענד אין באָריסלאַוו נימט איממער גראָססערע דימענזיאָנען אַן. פֿאָן דער זייטענס דעם האָפֿראַטהעס **צעכנער** אין אויסזיכט געשטעללטען שטאַאַטסהילפֿע איזט ניכטס צו מערקען. אונטער דען אַרבייטערן, דיא ביז נון מיט זעלטענער געדולד איהר טרויריגעס לאָז געטראַגען האַבען, מאַכט זיך איינע אונרוהע בעמערקבאַר. פֿאָריגע וואָכע זאָללען בערייטס דאָרט, בלאָטטערמעלדונגען צופֿאָלגע, קליינע אויסשרייטונגען פֿאָרגעקאָממען זיין, וועלכע צום איינשרייטען דער בעהאָרדען פֿיהרטען. דער געמיינדעפֿאָרשטעהער ה' קאָרנהאַבער האַט איינען אויפֿרוף ערלאַססען, אין וועלכעם ער דיא יידישען אַרבייטער צו רוהיגעם פֿערהאַלטען אויפֿפֿאָרדערטע מיט דעם בעמערקען, דאַס דעם עלענד באַלד אַבגעהאָלפֿען ווערדען ווירד. פֿאָן אַללען זייטען ווערדען **הילפֿסאַקציאָנען** געפּלאַנט; עס וואָרע נור גוט, ווענן זיך אַללע מיט דעם פֿעראיין „אהבת-ציון", דעססען פּלאַן דער ראַציאָנעללסטע איזט, פֿעראייניגען, דענן דורך איינהייטליכעס פֿאָרגעהען ווירד אַללעס לייכטער עררייכט ווערדען.

דאַז עלענד דער באָריסלאַווער יודען האַט דיא אויפֿמערקזאַמקייט פֿיעלער קרייזע אויף דאַז עלענד דער יודען גאַליציענס אים אַללגעמיינען געלענקט אונד ווערדען הילפֿסאַקציאָנען פֿיר דיעזעלבען געפּלאַנט. נון בעאַבזיכטיגט אויך דער פֿערבאַנד דער איזראַעליטישען הומאַניטאָטספֿעראיינע „בני-ברית" פֿיר אָסטעררייך, איינע זאָלכע אַקציאָן צו אונטערנעהמען אונד האַט דער אַם 30. פֿ. מ. אין וויען אַבגעהאַלטענע פֿערבאַנדסטאַג דיעסבעציגליך בעשלאָססען: 1) דיא גרינדונג איינער דיא ווייטעסטען קרייזע אומפֿאַססענדען פֿעראייניגונג בעהופֿס איינלייטונג איינער רעטטונגסאַקציאָן אים גראָססען מאַססשטאַבע אונד צוואַר דורך א) גרינדונג פֿאָן יידישען לעהרסעמינאַריען אונד לעהרקאַנצעלן פֿיר העבראַאישע ליטעראַטור; ב) עמיגראַציאָן; ג) איננערע קאָלאָניזאַציאָן; ד) פֿאָרשוססקאַססען; ה) הויזאינדוסטריע מיט צענטראַלפֿערקויפֿסשטעללען אים וועסטליכען גאַליציען; 1) סטיפּענדיען פֿיר האַנדווערקסצאָגלינגע אונד בעשטעללונג פֿאָן וואַנדערלעהרערן. 2) איינע מאָגליכסט גענויע סטאַטיסטישע אויפֿנאַהמע דער פֿערהעלטניססע דער גאַליצישען יודען. 3) דיא גרינדונג איינער אין העבראַאישער, טהיילווייזע אויך יידיש-דייטשער שפּראַכע ערשיינענדען, אויפֿקלאָרונג פֿערברייטענדען וואָכענשריפֿט. — דער „בני-ברית"-פֿעראיין אין קראַקויא איזט מיט דער דורכפֿיהרונג דיעזער אַקציאָן בעטרויט וואָרדען.

קראָניק.

(קראקויא.) אין אונזערער הייטיגען נוממער פעראָפפענטליכען וויר דען אויפרוף דעס פעראיינעס „אהבת-ציון“ אין אנגעלעגענהייט דער באָריסלאווער ארביטסלאָזען יודען. דאז עלענד דער באָריסלאווער יידישען בערגארבייטער איזט צו בעקאננט, אלס דאס עס נאָטהיג וואָרע, היער נאכמאלס דאריבער וואָרטע צו פערליערען. וויר וואָללען אונז דער האָפפנונג הינגעבען, דער אויפרוף דעס „אהבת-ציון“ ווירד ניכט אונגעהאָרט פערהאללען, זאָנדערן פיעלמעהר אין אללען קרייזען זיינע ווירקונג ניכט פערפעהלען, דאמיט ענדליך דיעזעס עלענד אונד יאממער אבגעהאלפען ווערדע. — וויר ערקלאָרען אונז בערייט, שפענדען פיר דיעזען צוועקק ענטגעגענצונעהמען; דיא שפענדען ווערדען אין אונזערעם בלאַטטע אויסגעוויעזען ווערדען.

(קראקויא.) אם 21. ד. מ. אום 3 אוהר נאכמיטטאגס פינדעט אים היעזיגען יידיש-נאציאנאלען פעראיין „השחר“ (פשעדשוויט) איינע אויססעראָרדענטליכע גענעראלפערזאממלונג שטאטט.

(לעמבערג.) אם 13. ד. מ. פאנד היער איינע פאָם קולטוספאָרשטאנדע איינבערופענע פערטרויליכע זיטצונג שטאטט, אין וועלכער מאן זיך מיט דער טרויריגען לאגע דער יידישען ארבייטער אין באָריסלאוו בעפאססטע. דיא פערזאממלונג ערקלאָרטע זיך בערייט, אן דער פאָם פעראיינע „אהבת-ציון“ געפלאנטען אקציאָן, 50 פאמיליען נאך פאלאָסטינא צו איבערזיעדלען, מיטצואווירקען. דיא איבריגען ארבייטער זאָללען אין פאבריקען אונטערגעבראכט ווערדען.

(דראָהאָביטש.) אם 6. ד. מ. פאנד אים היעזיגען פעראיינע „ציון“ איינער אָרדענטליכע גענעראלפערזאממלונג שטאטט, בייא וועלכער דיא נייאוואהלען פאָרגענאָממען וואורדען. דער ביזהעריגע אָבמאנן ה׳ א. ה. זופניק וואורדע וויעדערגעוואָהלט, אן שטעללע דעס ביזהעריגען אָבמאנן-שטעללפערטרעטערס ה׳ מאיר הלוי זינגער, דער פרייוויללינ אויף איינע וויעדערוואהל פערציכטעטע, וואורדע אקאדעמיקער ה׳ אברהם באקענראָטה געוואָהלט. אין דען אויסשוסס וואורדען געוואָהלט דיא העררען: משה הירש היימבערג, דוד וועכסלער, ח. פאלק, ישעיה זוסמאנן, מאיר זינגער, משה יאָזעפסבערג, שמואל ליב קארפ, מ. טורנשיין אונד מ. יאָללעס, אין דיא רעוויזיאָנסקאָממיססיאָן: ה׳ י. פ. לויטערבאך אונד ה׳ מ. שטייערמאנן. — ענדע דיעזעס מאָנאטס פינדען היער דיא קולטוסראטהס-וואהלען שטאטט. L.

(יאראָסלויא.) אם 7. ד. מ. פאנד אים היעזיגען פעראיינע „בני-ציון“ איינע גענעראלפערזאממלונג שטאטט, בייא וועלכער פאָלגענדער פעראיינספאָרשטאנד געוואָהלט וואורדע: דר. עמיל בלומענפעלד, פראָזידענט; דר. פעלדמאנן, וויצע-פראָזידענט; וואָלף שטראממער, קאססיער; היינריך זומפף, שריפטפיהרער אין דער לאנדעסשפראכע; שאול שטערנהעלל, העבראָאישער שריפטפיהרער; דוד קאָרמאנן, איזראעל שוססהיים, בעריש וויינבערג, איזאק גאשגע, אויסשוססמיטגליעדער; סאלאמאָן מאנדעלבערג, יאקאָב גאָלדשמיעד, שטעללפערטרעטער; איזאק אבענד יוניאָר, העריש מילך ליאָן, מיכאל ראפפאפאָרט, קאָנטראָללאָרע. W. S.

(וויען.) דער פאָרשטאנד דעס „אללגעמיינען העבראָאישען שפראכפעראיינעס“ האט אם 9. אונד 10. ד. מ. זיינע קאָנסטיטואירענדע זיטצונג אבגעהאלטען. ה׳ לעקטאָר פריעדמאנן וואורדע צום פאָרזיטצענדען, ראבבינער דר. עהרענפרייז צו דעססען שטעללפערטרעטער, דר. ל. קאהן צום קאססיער, חכם דער ספרדישען געמיינדע מ. פאפא אונד פראָפעססאָר ל. קעללנער צו בייראָטהען אונד קאססארעוויזאָרען געוואָהלט. דער פאָרשטאנד קאָנסטאטירטע מיט פערגניגען, דאס דער אויפרוף, דען דער פעראיין ערלאססען האט, אין אללען געזעללשאפטסקרייזען אונגעטהיילטע סימפאטהיע געפונדען אונד זיעהט זיך דאדורך אנגעאייפערט, אין דער פאָלגע איינע רעגע ענערגישע אגיטאציאָן אין וואָרט אונד שריפט צו ענטפאלטען. דער פאָרשטאנד פאססטע מעהרערע וויכטיגע בעשליססע, פאן וועלכען וויר פאָלגענדע הערפאָרהעבען: דיא ארבייטסטהאָטיגקייט וואורדע אין 3 געביעטע געטהיילט: 1) אגיטאציאָן (רעססאָרט דר. עהרענפרייז), 2) עראָפפנונג דער לעהרקורזע, דיא ערסטען אין וויען, בעגיננענד מיטטע סעפטעמבער 1899 (רעססאָרט דר. קאהן), 3) פיקסירונג געאייגנעטער לעהרביכער. היערבייא זאָללען דיא בערייטס פאָרהאנדענען געזיכטעט אונד אויף איהרע טויגליכקייט אונד עמפפעהלבארקייט געפריפט, יעדאָך אויך נאך פאן ה׳ לעקטאָר פריעדמאנן ענטוואָרפענעם פלאנע איין קינדערלעהרבוך אין לייכטפאססליכער מעטהאָדע דעראָרט אבגעפאססט ווערדען, דאס עס מיט ווינקען פיר דיא לעהרער פערזעהען נעבסט ערלייכטערונג דעס לערנענס אונד אללמאָהליכע בערייכערונג דעס וויססענס אויך דען בעדירפניססען דעס רעליגיאָנס- אונד ביבלישען געשיכטסאונטעררי׳כטעס ענטשפרעכען זאָלל (רעססאָרט לעקטאָר פריעדמאנן). היערהער געהאָרט אויך דער בעשלוסס, דען פעראיין „ארץ-ישראל“ אין וויען אום דיא אויסשרייבונג פאן פראָמיען פיר דיא פערפאססונג איינעס העבראָאישען קאָנווערזאציאָנסבוכעס צום געברויכע דער פאָרטגעשריטטענען אנצוגעהען, פערנער צום צוועקקע דער בעראטהונג אונד שאפפונג איינער מאָגליכסט איינהייטליכען לעהרמעטהאָדע איינע ענקעטטע פאן פאכמאָננערן אים לויפע דער נאָכסטען זאָממערמאָנאטע איינצובערופען. שליעססליך וואורדע פעסטגעזעטצט, דאס איין טהייל דער איינגאָהמען, אינסבעזאָנדערע דיא אויס דעם אויסלאנדע ערפליעססענדען בייטראָגע אונד שפענדען פיר פאלאָסטינענזישע יידישע שולצוועקקע צו פערווענדען. — וויר האבען בערייטס (אין נר. 8 דער „יידישען פאָלקסשטיממע“) אין איינעם בעזאָנדערען ארטיקעל אויף דיא גראָססע בעדייטונג אונד דיא ניטצליכקייט דיעזעס „אללגעמיינען העבראָאישען שפראכפעראיינעס“ הינגעוויעזען אונד קאָננען ניכט אומהין, דא דערזעלבע בערייטס זיינע טהאָטיגקייט אויפגענאָממען האבע, נאכמאלס אללע פריינדע דער העבראָאישען שפראכע, אלל דיעיעניגען, דענען דיא וויעדערבעלעבונג איהרעס פאָלקעס אונד זיינער שפראכע אם הערצען ליעגט, צום אנשלוסס אן דיעזען פעראיין אויפצופאָרדערן.

(וויען.) געגען דרייא האָרער דעס היעזיגען ראבבינער-סעמינארס וואורדע קירצליך דיא אנצייגע ערשטאטטעט, זיא האָטטען אין איינעם אָפפענטליכען קאפפעהויז איינע נאכט פאן פרייטאג אויף זאמסטאג מיט קארטענשפיעל צוגעבראכט אונד ציגארעטטען געראויכט. דיא איינגעלייטעטע אונטערזוכונג ערגאב דיא ריכטיגקייט דיעזער אנצייגע אינזאפערן, דאס טהאטזאָכליך אללע דרייא קארטען געשפיעלט, יעדאָך נור איינער געראויכט האבע. דיעזער לעטצטערע וואורדע אויס דעם סעמינאר אויסגעשלאססען, דיא אנדערען צווייא נור אויף איין יאהר רעפראָבירט. — דיעזע ענטאָרטונג דער ראבבינאטס-קאנדידאטען איזט זעהר בעדויערליך, אומזאָמעהר, אלס עס ניכט צו דען זעלטענהייטען געהאָרט, דאס יונגע לייטע, דיא זיך פיר דען ראבבינער-בערוף פאָרבערייטען, עס מיט דען רעליגיאָזען זאטצונגען ניכט אללצו גענויא נעהמען. איינע שטרענגערע בעשטראפונג וואָרע וואָהל אם פלאטצע, אום איין עקסעמפעל צו שטאטואירען: „למען ישמעו וייראו ולא יזידון עוד“.

AUFRUF

für die nothleidenden jüdischen Bergarbeiter in Borysław

des Vereines für Colonisation Palästinas „Ahawath-Zion" in Tarnow.

Stammes- und Glaubensgenossen!

In der Generalversammlung vom 25. und 26. April l. J. haben die Mitglieder des gefertigten Vereines den Beschluss gefasst, die unglücklichen jüdischen Bergarbeiter aus Borysław nach Massgabe der zu diesem Zwecke aufzubringenden Fonde nach Palästina zu übersiedeln. Mit 50 Familien soll der Anfang gemacht werden. Wem von uns ist die traurige Lage dieser Enterbtesten aller Enterbten nicht bekannt?

Durch unmenschliche Bestimmmungen wurden Tausende jüdischer Arbeiter, die bisher ehrlich und fleissig ihrer Arbeit nachgegangen sind, derselben beraubt. Bei Juden können sie keine Beschäftigung finden, weil die den Kleinunternehmern gehörigen Schächte gesperrt worden sind, die christlichen Grossbetriebe wollen ihnen keine gewähren und haben sie successive entlassen.

So sind denn Hunderte jüdischer Arbeiterfamilien seit Monaten ohne Brot. Mit jedem Tage wächst die Zahl der Brotlosen, denn immer weitere Schächte werden noch gesperrt. Und die Noth wird immer entsetzlicher. Die Arbeitslosen haben bereits Alles verpfändet oder verkauft und es beginnt unter ihnen der Hungertyphus zu herrschen.

Was ist aber bis jetzt für diese nothleidenden Brüder von jüdischer Seite geschehen? Einige Wohlthäter oder Vereine haben sie mit Almosen unterstützt, das bereits verzehrt ist. Nun hungern sie weiter.

Mit Almosen ist eben den Nothleidenden von Borysław nicht zu helfen. Sie selbst erklären, dass ihnen kann einzig und allein damit geholfen werden, dass man ihnen eine neue Existenzmöglichkeit, d. h. neue Arbeitsgelegenheit verschafft. Das ist jedoch an Ort und Stelle nicht mehr möglich. Die jüdischen Arbeiter müssen auswandern. Und sie sollen dorthin auswandern, wo man sie braucht, wo sie Arbeits-Gelegenheit und Erwerb finden.

Das ist der Fall in den jüdischen Colonien Palästinas und Syriens. Dort könnten die Arbeiter von Borysław einen Verdienst finden. Dort auf dem historischen Boden ihres Volkes werden sie ein für allemal antisemitischer Willkür entzogen sein; dort winkt ihnen eine neue gesicherte Existenz.

Vorläufig sollen die kräftigsten und rüstigsten fünfzig Familienväter hingehen. Fünfzig Familien sollen dem Hungertode entrissen werden. Sie werden dann weiteren Platz schaffen und ebenso galizische Bahnbrecher jüdischer Colonisationsthätigkeit in Palästina sein, wie ihre Landsleute auf der von uns begründeten Colonie Machnajim es geworden sind.

Um jedoch die zur Beförderung der fünfzig Arbeiterfamilien von Borysław nach Palästina nothwendigen Geldfonde aufzubringen, wenden sich die Unterfertigten an die jüdische Oeffentlichkeit aller Länder. Welchen Juden könnte diese schreckliche Katastrophe, die plötzlich über die Borysławer Arbeiter hereingebrochen ist, lediglich deshalb, weil sie Juden, weil sie unsere, Eure Stammesbrüder sind, nicht aufs tiefste erschüttern und dazu bewegen, auch nur durch eine geringe Gabe zu helfen, soweit man helfen kann, so lange noch zu helfen ist!

Nicht wir fordern die Borysławer Arbeiter zur Auswanderung auf. Die schreiende Nothlage hat ihnen bereits den Wanderstab in die Hände gedrückt. Die Emigration hat schon von selbst begonnen, aber nach dem Westen, wo sie die Zahl der Hausirer und Brodlosen vermehrt und die ohnedies schon geschwächte wirthschaftliche Lage unserer Brüder im Westen noch bedeutend verschlimmert.

Wir wollen den Strom der Emigration nach Palästina und Syrien lenken, wo sie als productive Mitglieder der Gesellschaft von ihrer Händearbeit leben und dem jüdischen Namen Ehre machen werden.

Brüder! Ein Jeder von Euch, vor allem aber die jüdischen Cultusgemeinden und Körperschaften, mögen ihr Scherflein dazu beitragen, um diesen ärmsten und unglücklichsten aller Arbeiterproletarier von ihrer schrecklichen Noth zu helfen. Je mehr und je schneller die nöthigen Mittel aufgebracht werden, desto mehreren Familien kann abgeholfen werden.

Das Vertrauen, welches die bisherige praktische Thätigkeit unseres Vereines überall unter unseren Brüdern erweckt hat und die keinen Aufschub leidende Nothlage Tausender unserer Brüder, berechtigen uns zur Hoffnung, dass wir nicht vergeblich an das Gemeingefühl und den Wohlthätigkeitssinn unserer Glaubensgenossen appellirt haben werden.

Die Spenden wolle man an den gefertigten Verein senden, der sie in seinen „Mittheilungen" ausweisen wird. Bei Einsendung von Spenden an die jüdischen Blätter oder an andere Sammelstellen wolle man ausdrücklich hinzufügen: Für den Verein „Ahawath-Zion" in Tarnow.

Tarnow, im Mai 1899.

Der Verein für Colonisation Palästinas „Ahawath-Zion":

Leib Spitz (Tarnow) Präsident-Stellvertreter.	**Dr. Abraham Salz** (Tarnow) Präsident.	**Julius Hoohfeld** (Lemberg) Präsident-Stellvertreter.
Dr. Ehrenfeld, Oberrabbiner (Prag)	**Dr. C l. rocy,** Rabbiner (Nachod)	**Dr. J. Günzig,** Rabbiner (Biala)
Dr. H. Fialla, Advocat (Wien)	**Pinkas Horowitz,** Rabbiner (Bohorodczany)	**Dawid Fast** (Tarnow)
M. Holländer (Tarnow)	**Dr. S. R. Landau** (Wien)	**Dr. A. Ader,** Secretär (Tarnow)
Herman Liohtbiau (Tarnow)	**Dr. H. Gabel** (Lemberg)	**Ed. Schwager** (Tarnow)
J. S. Fuchs, Redacteur (Krakau)	**A. H. Żupnik** (Drohobycz)	**Jonas Kreppel,** Redacteur (Krakau)
Berisch Maschler (Tarnow)	**Efroim Sternhell** (Rohatyn)	**S. Melzer** (Rohatyn)
S. Bienenstock (Tarnow)	**Sam. Schorr** (Lemberg)	**Hirsch Nagelberg** (Chodorów)
S. M. Spira, Secretär (Tarnow)	**Emil Broch** (Tarnow)	**Michael Schapira** (Tarnow)
Mendel Pomeranz (Tarnopol)	**M. Aschkenazy** (Zbaraż)	**L. Taubes** (Kolomea)
Dawid Tieger (Lemberg)	**H. Engelberg** (Tarnobrzeg)	**L. Landau** (Gorlice).

(פּאָלנא.) דאַז בלוטמאָרכען שפּוקקט היער נאָך איממער הערוֹאוס, דער פּערהאַפּטעטע קאַרל יאַנדאַ וואורדע אויף פרייען פוסס געזעטצט, אין האַפּט פּערבלייבט נור נאָך דער יידישע שוסטער הילזנער, וועלכער דער טהאַט פּערדאָכטיגט איזט. נאַטירליך האָרען דיא אַנטיסעמיטען ניכט אויף, דאַז געריכט צו פּערברייטען, הילזנער האָטטע דאַז מאָדכען צו ריטועללען צוועקקען געשלאַכטעט. מערקווירדיגערוויזע זאַה זיך דיא אַמטליכע „פּראַגער צייטונג״ צו דער ערקלאָרונג פּעראַנלאַססט, „דאַס עס דורך געריכטסאָרצטליכע אונטערזוכונג פעסטגעשטעללט וואורדע, דאַס וועגן אויך הילזנער דער מאָרדער איזט, עס זיך היער ניכט אום איינען „ריטואלמאָרד״ האַנדעלט״ — אַלס אָב עס ווירקליך יעמאַלס איינען ריטואַלמאָרד גאָבע!!!...

(בודאַפּעסט.) דיא איזראַעליטישען דיסטריקטספּראָזידענטען אונגאַרנס היעלטען אַם 8. אונד 9. ד. מ. היער איהרע יאַהרעספּערזאַמלונג אַב. נאַכדעם דיא לויפענדען אַנגעלעגענהייטען ערלעדיגט וואורדען, בעגאַבען זיך דיא מיטגליעדער דער פּערזאַמלונג צום מיניסטערפּראָזידענטען שעלל אונד צום קולטוסמיניסטער וולאַססיטש, אום דיעזע צו ביטטען, דיא איזראַעליטישע אויטאָנאָמיע מאָגליכסט באַלד צו רעגעלן. ביידע מיניסטער פּערשפּראַכען, נאָך טהונליכקייט דיא אַנגעלעגענהייט צו בעשלייניגען. מיניסטערפּראָזידענט שעלל זאַגטע אונטער אַנדערעם: „איך האַלטע דיא אויפרעכטהאַלטונג דעס גוטען פּערהאָלטניססעס צווישען שטאַאַט אונד קירכע פיר איינע שטאַאַטליכע אויפגאַבע ערסטען ראַנגעס אונד דיא אויפרעכטהאַלטונג דעס גוטען איינפּערנעהמענס צווישען זאָממטליכען קאָנפעססיאָנען פיר איינע פּאָליטישע אויפגאַבע ערסטען ראַנגעס. מיינע פּאָליטיק, וועלכע דיא פּאָליטיק דעס רעכטעס, דעס געזעטצעס, דער גערעכטיגקייט איזט, ערשטרעקקט זיך אויף אַללע קלאַססען, אויף אַללע קאָנפעססיאָנען, אויף אַללע נאַציאָנאַליטאָטען אָהנע אונטערשיעד.״

(בודאַפּעסט.) דיא אָרגאַניזאַציאָן דער שטאַטוס-קוואָ-געמיינדען, וועלכע דיא פּעראייניגונג דער ביזהער אין 3 לאַגער געשפּאַלטענען אונגאַרישען יודענשאַפט צור פאָלגע האַבען זאָלל, מאַכט איממער וויטערע פאָרטשריטטע. — דאַז אינדיווידיאום, וועלכעס דיא סינאַגאָגע אין גראַן אויסגערויבט האַט, איזט בערייטס אויסגעפאָרשט אונד פּערהאַפטעט וואָרדען. עס איזט דיעס איין טויבשטוממער, דער דען טעמפּעלרויב „געווערבסמאָססיג״ בעטרייבט.

(פּרעססבורג.) דיא יידישע געמיינדע דעס שטאָדטכענס גיאַנטאַ ערזוכטע דיא שטאַדטפּערוואַלטונג אום עררייכטונג איינעם ריטועללען באַדעס (מקוה), וועלכע ביטטע אַבשלאָגיג בעשיעדען וואורדע. דער אָרטספּפאַררער שפּראַך אַם נאָכסטען זאָננטאַג אין דער קירכע איבער „אללגעמיינע מענשענליעבע״ אונד בעצייכנעטע עס אַלס פּפליכט דער געמיינדע, דען וואונש דער יודען צו ערפּיללען. אונטער דעם איינדרוקקע דיעזער רעדע בעשלאָסס דיא אָרטסגעמיינדע דען יודען ניכט בלאָס צו איינעם ריטועללען באַדע, זאָנדערן אויך צו איינעם טעמפּעל איינען גרונד אונענטגעלטליך צו איבערלאַססען.

(בערן.) פּראָפעססאָר דר. לודוויג שטיין איזט צום מיטגליעדע דער קאָניגליך אונגאַרישען אַקאַדעמיע דער וויססענשאַפטען ערנאַננט וואָרדען.

(פּאַריז.) דיא ענטשיידונג אים דרייפוס-פּראָצעסס ווירד, דען לעטצטען נאַכריכטען צופאָלגע, שפּאָטעסטענס אַם 4. יוני פאַללען. דיא אָפפענטליכע פּערהאַנדלונג דירפטע 4 טאַגע אין אַנשפּרוך נעהמען.

(בוקאַרעסט.) פיר דען ערסטען מאַי וואַר אין בערלאַד איין אַנטיסעמיטישער עקסצעסס געפּלאַנט. דיא יודען ערהיעלטען היעפאָן רעכטצייטיג קעננטניסס אונד צאַהלרייכע יודענפאַמיליען פערליעססען דיא שטאַדט. דער פאָן דעם פּלאַנע דער יודענפיינדע פּערשטאָנדיגטע מיניסטערפּראָזידענט גאַב דעם פּראָפעקטען דען בעפעהל, געגען עווענטועללע אָנטיסעמיטישע עקסצעססע מיט אַללער ענערשיע פאָרצוגעהען. אַנגעזיכטס דער ענערגישען מאַססנאַהמען, דיא זייטענס דעס פּראָפעקטען געטראָפּפען וואורדען, פּערציכטעטען דיא יודענפיינדע אויף איהרען פּלאַן.

(פּעטערסבורג.) דער צאַר האַט וויעדעראום מעהרערען יודען אָרדענסאויסצייכנונגען פּערליעהען אונד צוואַר ערהיעלט ה׳ לאַזאַר בראָדצקי אין קיעוו דען וולאַדימיראָרדען 4. קלאַססע, דר. י. זעליג אין מאָסקויא דען אַננא-אָרדען 3. קלאַססע, דר. ראַפאַעל קאַטץ אונד דר. מאָזעס קרעבס אין פּעטערסבורג דען סטאַניסלויס-אָרדען 3. קלאַססע.

(אָדעססאַ.) איבער דיא אַנטיסעמיטישען אונרוהען אין ניקאָלאַיעוו פּעראָפּענטליכט איין דער רעגיערונג נאַהעשטעהענדעס פּעטערסבורגער בלאַטט איינען אויספיהרליכען בעריכט, אויס וועלכעם הערפאָרגעהט, דאַס דיעזעלבען איינען פיעל גראָססערען אומפאַנג האַטטען, אַלס אורשפּרינגליך געמעלדעט וואורדע. דיא עקסצעססע עראיננערן אַן דיא יודענעקסצעססע אין דען אַכטיציגער יאַהרען. דיא עקסצעדענטען נאַהמען אויך געגען דיא איינשרייטענדען קאָזאַקען איינע דראָהענדע שטעללונג איין, 20 קאָזאַקען וואורדען פּערוואונדעט, 800 עקסצעדענטען בעפינדען זיך אין האַפט.

פּאָלַלעטאָן.

שבועות־בעטראַכטונג.

זאָבאַלד דיא לערכע איהר ערסטעס ליעדכען טריללערט אונד מוטטער נאַטור איהר שאָנסטעס קלייד אַנלעגט, זאָבאַלד פעלד אונד וויעזע פאָן דען בעפיעדערטען זאָנגערן בעפאָלקערט ווערדען, ערוואַכט דער טאַג, אַן דעם דיא יודען אויס דער וויעגע געהאָבען אונד צו איינעם פאָלקע געפיגט וואורדען. וועלך׳ וואונדערבאַרע פּערוואַנדטשאַפט! גלייכצייטיג מיט דעם ערוואַכען דער נאַטור — דיא געבורט דעס יידישען פאָלקעס. אונד אַן דיעזעם טאַגע פּערלאָססט יעדער יודע זיין הויז אונד זוכט איינען וואַלד, איינען ראַזען, איינען בערג אויף, אום זיך יענען געוואַלטיגען מאָמענט צו פּערגעגענוואָרטיגען, אַן דעם זיא צור נאַציאָן געשמיעדעט וואורדען. —

דאָננעראָללען אונד גראַנדיאָזעס געוויטטער פּערקינדעטע דאַז נאַהען יענעס וועלטהיסטאָרישען אויגענבליקקעס אַם בערגע סיני. אונזער לעהרער מאָזעס שטאַנד אין וואָלקען געהיללט אַם בערגע אונד אין איינער געציעמענדען באַננווייטע רינגסהערום דאַז גאַנצע פאָלק. דאַז יונגע פאָלק, דאַז דורך פיעליאָהריגע סקלאַווערייא אונטערדריקקט אונד ענטמענשט וואורדע, שטאַנד אין צאַגהאַפטער אַנדאַכט אין דער גראָססען וויסטע אונד עמפּפינג דען ריטטערשלאַג. עס וואורדע צור נאַציאָן געשלאַגען. היער וואורדע איהם איינע לעהרע אונד איין געזעטץ געגעבען. ניכט לאַנגאַטהמיגע פּאַראַגראַפע, ניכט פעטטלייביגע פאָליאַנטען, ניין, אין 10 שמוקען זאָטצען וואורדע איהנען דיא גזאַממטע וועלטוויזהייט געגעבען. קורץ דיא רעדע, אבער טיעף דער זינן. איינגראַווירט אין צווייא שטיינערנען טאַפעלן שטאַנדען יענע געבאָטע אין פלאַממענשריפט, אום הערנאַך אין דאַז יידישע לעבען איבערצוגעהען. דאַז איזט

דאז עראייגניסס פאָן „שבועות“. דאז איזט דער ערסטע טאַג אונזערעס ווערדעגאנגעס. זייט יענעם טאגע צאֶהלען וויר אלס פאלק.

לאַנגזאַם, וויא יעדע אומוואָלצונג, קאָננטע זיך ערסט דיעזעס געזעטץ דיא הערצען דעס פאָלקעס געוויננען. ניכט צוגעיויכצט האט דאז פאלק. מאַן האֶרטע קיינען פריידענשרייא. אין אנגסט אונד ציטטערן עמפפינג עס דיא לעהרע. דענן דיא גאטטהייט וואר עס, וועלכע שפראך. אונד דעסהאלב וואַרען אללע עלעמענטע וואך. מאַן פיהלטע עס העראוים, דאס מיט דיעזעס טאגע, ניכט נור איינעם פאלקע, זאָנדערן איינער גאַנצען וועלט דיא וועגע צום לעבען געעבנעט וואורדען. דאז פאָלק דורכציטטערטע איינע באנגע בעקלעממונג. „עס וואר דער מאַמענט, אַן וועלכעם דיא יודען צו מייסטערן דיעזער לעהרע וואורדען. דאמאלס שיען עס געזאגט וואָרדען צו זיין: מיט דיר ווירד איינע נייע קולטור העראנברעכען אונד פאֶלקער ווערדען זיך זאָננעז אין דיינעם גלאַנצע.

אירר אונד אונשטאֶטט שוואַנקטע יענע מענגע, וועלכע מצרים אויף וואונדערבארע ווייזע פערלאססען. דער שרעקקען וואר עס, דער איהנען דיא איבערצייגונג איינפערכטע אינד זיא געפיגגיג מאכטע. קוים וואר מאָזעס איינע לאֶנגערע צייט אבוועזענד, דא פערגאַססען זיא אן דאז געזעטץ אונד דיא לעהרע אונד טאַנצטען אום איין גאָלדענעס קאלב הערום. עס פעהלטע דער מייסטער, דער מיט נאכדרוקק דאַז געזעטץ ער-האַלטען זאָללטע, אונד דאז פאָלק עראיננערטע זיך אן דיא אלטען געברייכע, עס איבערליעסס זיך אללען נייגונגען, פער-געססענד אן דיא צוקונפט, דיא זיינער הארטע. —

וויא וועניג האט זיך דיעזעס פאָ̇לק געאֶנדערט. נאך יאהרמויזענדעלאנגער פיין, נאך איבערלאנגעם מארטיריאוס ערשיען איהם איין רעטטער. מאַן וויָלל, דאס עס דען וואַנ-דערשטויב פאָן דען סאנדאלען אבשיטטעלן זאָלל אונד ענדליך איינען שטייפען אייגענען באָדען בעקאמטע, וואָ עס רוהיג אונד זעלבסטצופריעדען לעבען קאֶננטע.

דער ציאָניזמוס קאַם אונד אפפעללירטע אן דיא צער-שטרייטען זאֶהנע יודא׳ס. נאך אללען ריכטונגען טרוג דער ווינד דיא טאֶנע אונזערס הילפכאָרס: קאָמּמעט הערא ן, רייכעט אייך ברידערל׳ך דיא האַנד צור אבוועהר אונד צור אבהילפע. איינע טארנקאפפע איבער דיא אויגען, דיא אָהרען מיט וואכס פערקלעבט, זאָ ערשיען דיעזעס איזראַעל, דאז שטאָלץ גענאַננט ווירד: „בני רחמנים“. דער ציאָניזמוס ארבייטעטע, אהנע אויף דאז גאנצע פאָלק צו רעכנען. אבער עס וואר איין טראָסט, דאס אויך מאָזעס אין מצרים בייא דען יודען זעלבסט קיינען שאָנערן עמפפאנג האטטע. דיא בעסטען אונזערעס פאלקעס שאארטען זיך אום אונזער פאניער. דא ערשיענען בליטצע אונד דאָננער אם הימּמעל, עס ערבעבטע דיא ערדע. עס וואַרען דיא גראָססען יודענפערפאָלגונגען אונד יודענקראַוואַללע. דיא יודען ערציטטערטען אונד פאָלגטען איהרער הערצענסשטיממע. זיא זאגטען: נאך ציאָן! אבער קוים פערהאללטע דאז לעצטע קנאַטטערן דעס דאָננערס אונד איזראעל טאַנצט וויעדער אום דאז גאלדענע קאלב....

„פפינגסטען, דאז ליעבליכע פעסט איזט געקאָממען,“ זאָ זינגט איין דייטשער דיכטער. עס איזט איין פעסט דער פעסטע.... דיא נאַטור אים הערר֗ליכסטען געוואַנדע נימּמט אנטהייל אן דער פריידע דער מענשען. פיר אונז האט דיעזעס פעסט איינע דאפפעלטע בעדייטונג. עס איזט דער געבורטס-טאַג אונזערעס פאָ̇לקעס. אן דיעזעס טאגע, אן וועלכעם דאנ-נער אונד בליטצע אונזערע געוואַטטער וואַרען, פערליעססען וויר דיא רייהען דער אונציוויליזירטען פאֶלקער. בעקאמען זיטטע אונד געזעטץ, רעכט אונד אָרדנונג אונד גינגען דארין דער מענשהייט מיט אונזערעם בייישפיעלע פאראַן. דענן פאָן פאָלק צו פאָלק — ווירד ערצאֶהלט — גינג גאטט מיט דער „תורה“ הערום אונד אָללע פערווייגערטען דיא אננאהמע. דיא יודען אבער וואורדען אויסערקאָרען, דאז ערסטע קולטורפאָלק דער אַלטען וועלט צו זיין. אין איינער שטייניג-זאַנדיגען וויסטע, אם אבהאַנגע דעס סיני, וואורדע איהנען דאז גראָססע קולטור-ווערק איבערגעבען.

שאָן זאָ אָפט בעליעבטע מאַן, בעזאָנדערס אין נייערער צייט, אונזער פאָלק אלס איין אפאָסטעל-פאָלק צו בעצייכנען. וויר האֶטטען איינע מיססיאָן צו ערפיללען געהאבט אונד עס שטינדע אונז נאך איינע וויי‌טערע מיססיאָן בעפאָר. ניכטס וועניגער אלס דיעזעס. ניע אונד נימּמער האֶטטע מאַן אונז דיא גרענצען אונזערעס לאַנדעס געצייכנעט, וועגן ווירקליך דעם זאָ וואֶרע. איין מאָזעס האֶטטע אינז ניע דאז קליינע פאלאֶסטינא געגעבען, וועגן ער פאָן דער אנזיכט דורכדרונגען וואֶרע, דאַז יודענטהום האבע איינע מיססיאָן פאָר זיך. אין אללע לאֶנדער, נאך אללען הימּמעלסשטריכען האֶטטע ער אונז געשיקט, אום דיעזע לעהרע צו פערברייטען. אונד איבערדיעס וואר יאָ פראזעליטענמאבערייא בייא אונז שטעטס פערפאֶנט....

שבועות איזט אויך איינע נאַציאָנאלע פייער. ניכט בלאָס דיא רעליגיאֶזען גלויבענסארטיקעל, ניין אויף דיא ארט אונד דאז מאַאס דעס לעבענס, דיא קווינטעססענץ איינעס יעדען רעכטעס, דיא האבען וויר אם סיני עמפפאַנגען. —

וועלכער וואַנדעל דער צייטען.... יאהרטויזענדע זינד נון זייט יענער צייט דאהין. אונטערדעססען וואַרען וויר גליקק-ליך אונד זאַ שרעקקליך אונגליקקליך. נאך דען טאגען אונזערער גלאנצפאָללען זעלבסטשטאֶנדיגקייט קאַם דאז גלות, דאז ביז אויף דען הייטיגען טאג דויערט. אונד נאכדעם דער קעלך פאָן ליידען איבערשיימט האטטע, ראַפפטען זיך דיא בעסטען אונ-זערעס וועלטפעראכטעטע̇ן שטאַמּמעס אויף, אום איינע בעס-סערונג הערבייצופיהרען. געראַדע אים שבועות איזט דיא קאָלאָניאלבאנק פיקס אונד פערטיג, אלזאָ יענעס אינסטרומענט, דאז וויעדעראום אונזער פאלקסטהום פאָללאינהאלטליך בע-שטאֶטיגט אונד פאָר אונז דען שלייער דער צוקונפט ליפטעט. אן דעם טאגע, אן וועלכעם וויר פאר טויזענדען יאהרען איין פאלק וואורדען, ווירד וויעדעראום דיא נאַציאנאלע פעראייניגונג בעזיעגעלט....

האָך אם פירמאמענטע ווירד דיא זאָננע שטעהען, יעדעס וואֶלקכען אם הימּמעל ווירד זיך פערקריעכען, דאמיט דער גאַנצע גאַנצע לאזורבלויע הימּמעל ניעדערשויט, וועגן איזראעל אם שבועות צו זיינער מעטראָפאָלע פילגערן ווירד. האַנד אין האַנד מיט דער מענשהייט ווירד דיא נאַטור דען קולמינא-ציאָנספונקט דעס לענצעס פייערן, דען שבועות ווירד איינסט דער צווייטע פריהלינג אונזערעס פאלקעס זיין. —

N. Mosessohn.

פיר דיא יידישען ארבייטסלאָזען אין באָריסלאַוו

זינד בייא אונז, אוים אנלאַסס דעס פאַס פעראיינע „אהבת-ציון“ ערלאַססענען אויפרופעס, אן שפענדען איינגעלויפען:

ה׳ ד. ענגלאֶנדער אין בודאפעסט: 1 פל., „עברי-אנכי“ קראקויא: 1 פל. —

בריעפקאסטען.

דר. י. לעמבערג: דאס איינע זאלכע אקציאָן געפלאַנט ווירד, איזט אונז עבענפאללס בעקאַנט; וויר האלטען יעדאָך וועניג דאַפאָן. דיא מאֶננער זינד צו דעסקרעדיטירט, אלס דאס איהנען נאך יעמאַנד אויף דעם לִיים געהען זאָללטע. דער פער-זוך יעדאָך זאָלל געמאכט ווערדען. פיעללייכט געלינגט׳ס דאָך.

Herausgeber und verantwortlicher Redacteur **Jonas Kreppel.** Druck von Josef Fischer in Kraku.